

Cathrine
Maske

Glasslaboratoriet

Cathrine Maske

Glasslaboratoriet

Nøstetangen norsk glassmuseum
20.06.-29.08.2021

Varmt og kaldt, solid og eterisk – ordinært og ekstraordinært. Glass er et komplekst og ofte tvetydig materiale. Råvarene er imidlertid enkle nok: Glass lages tradisjonelt av kvarts, soda og kalk, smeltet til en glødende masse ved omkring 1200 grader. Glasset blir helt plastisk og kan formes, blåses eller støpes, men går raskt fra flytende til fast form. Etter en langsom nedkjølingsprosess blir det hardt, glansfullt og transparent. Det finnes knapt grenser for glassets muligheter hva form, farge og struktur angår. Slik sett kan man nesten si at en glasshytte er et slags laboratorium, og at prosessen med å skape glass *per se* er en form for eksperimentering. Historisk sett har da også kunsten å fremstille glass vært ansett som en slags alkymi, omgitt med mystikk og hemmelighold.

Glassets kanskje viktigste egenskap er dets transparens, som har likhetstrekk med det menneskelige øyet. *Corpus vitreum* – glasslegemet – er et av øyets bestanddeler og har som funksjon å bryte lyset fra linsen og føre det videre mot netthinnen. Begrepet vitner om en relasjon mellom glass og kroppens sanseapparat som vi sjeldent tenker over. Men i et kamera er det linsen av glass som

Fornemmelsen av at glasset til enhver tid kan knuse skjerper sansene og gjør at vi behandler det med varsomhet.

hjelper øyet å se, og gjør det mulig å feste et øyeblikk til evigheten. I en medisinsk eller vitenskapelig kontekst kan glassgjenstander, bokstavelig talt, komme oss tett på kroppen og fremkalle sterke følelser. Fornemmelsen av at glasset til enhver tid kan knuse skjerper sansene og gjør at vi behandler det med varsomhet. Glass er både sart og farlig.

I klassisk vestlig tekning regnes sansene og intellektet – erfaringen og logikken – som to fundamentale motparter, som sammen danner grunnlaget for all vitenskapelig observasjon. Av disse har intellektet oftest blitt tillagt størst verdi som kilde til objektiv kunnskap. På lignende vis har sansene tradisjonelt blitt ordnet i et hierarki hvor synet ble regnet som den edleste sansen – fordi det granskende blikket ble ansett å stå intellektet nærmest. I moderne kunstvitenskap utfordres denne forestillingen. Nettopp fordi sanseinntrykkene er subjektive, og varierer noe fra person til person, er de også bundet til en unik og individuell opplevelse. Ofte er det sterke følelser knyttet til smak, duft eller synsinntrykk man bare husker i glimt.

Cathrine Maskes kunst appellerer både til øye og hånd – intellekt og sanser. Maske regnes som en fornyer av norsk glasskunst og har skapt et uttrykk hvor glass og fotografi opptre som likeverdige elementer. I 1997 vakte hun oppsikt med serien *De fem sanser*, hvor fotografier av noen av kunstnerens egne kroppsdeler – øye, øre, munn og hånd – er innkapslet i kuleformede objekter av munnblåst glass.

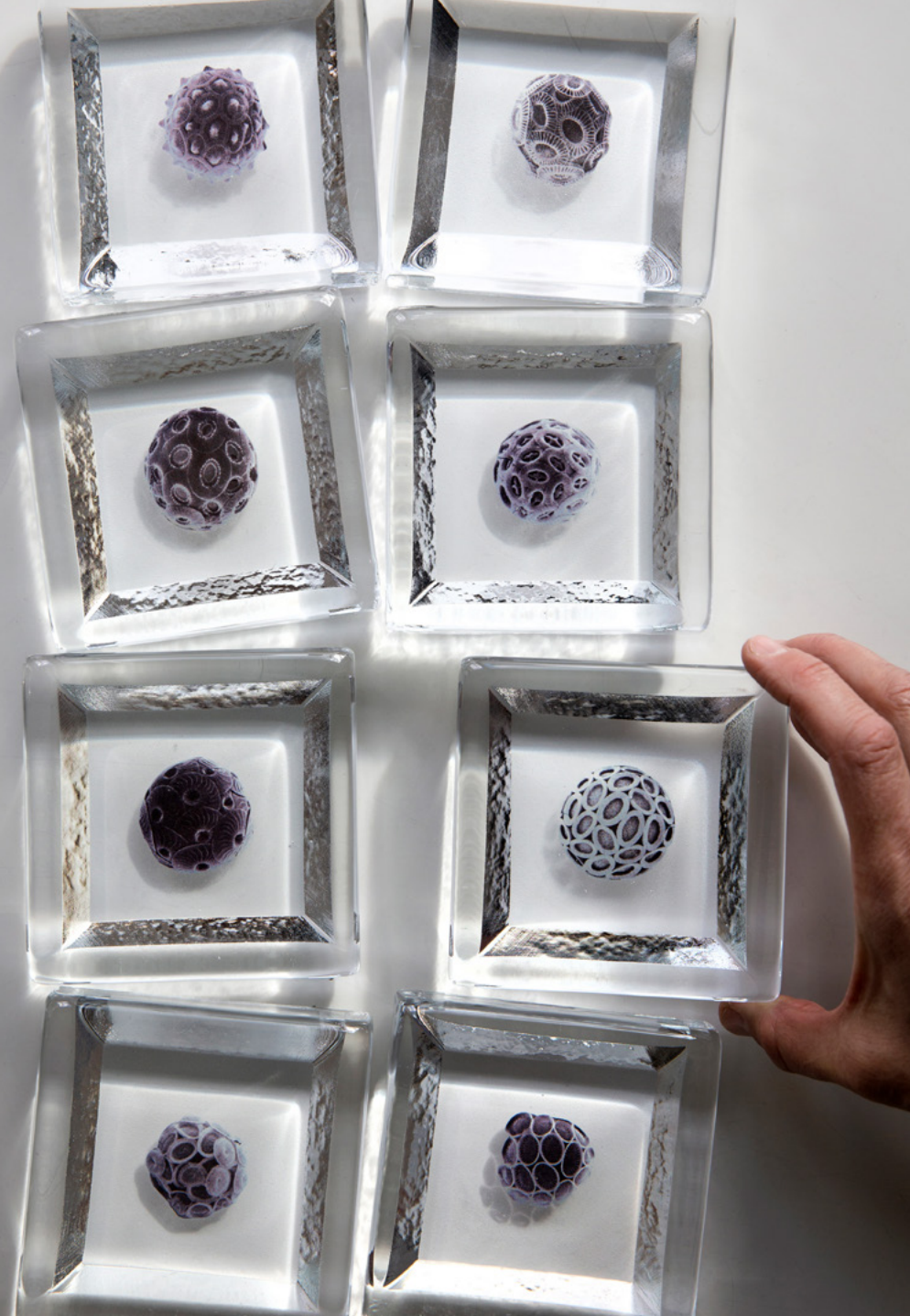
Cathrine Maske regnes som en fornyer av norsk glasskunst med sin innovative fotografiske teknikk.

Verkene gjør det mulig å studere den merkelige skjønnheten i et øres mange krumninger, men vekker samtidig en ubehagelig følelse av å betrakte anatomiske spesimenter på formalin, bevart i en medisinsk studiesamling.

Den samme vitenskapelig observerende tilnærmingsmetoden er videreført i senere arbeider, hvor motivkretsen er utvidet til å omfatte utrydningstruede dyr fra de naturhistoriske samlingene ved universitetene i Bergen og Oslo. Fotografiene er ofte tatt analogt med Hasselbladkamera og overføres til en tynn glasshinne med hjelp av keramiske materialer og silketrykk. Deretter kapsles de inn i tykke lag med glass. Fotografiet får en vektløs karakter, mens glasset virker som en linse som speiler og fordreier omgivelsene og bevegelsen i rommet. Sliping eller sandblåsing av overflaten kan gi ytterligere spill i glasset, og gir objektene en taktil opplevelse.

I *Glasslaboratoriet* brukes foto og glass for å åpne opp en verden som ligger utenfor begrensningene av våre ordinære sanseopplevelser. Utgangspunktet er mikroalger fotografert gjennom elektronmikroskop. Under sterk forstørrelse blir det mulig å utforske de intrikate mønstrene i mikroorganismer som diatoméer og kalkflagellater, beskyttet og innkapslet i glass. Disse algene har cellevegger som inneholder kalk, og ikke minst silisium – noen av de samme materialene som glass er laget av. Menneskeskapte CO2-utslipp gjør at havet blir surere, slik at kalken i algenes skall løses opp. Dette kan få alvorlige konsekvenser for andre dyr og organismer i kretsløpet – ikke minst for oss mennesker, siden mikroalger i havet produserer store deler av oksygenet vi puster inn.

Verkene er rike på referanser, til kulturhistorie, forskning eller avansert teknologi.

I utstillingen på Nøstetangen norsk glassmuseum side-
stiller Maske sine egne unikater i blåst og støpt glass
med gammelt glassutstyr fra laboratoriene ved Institutt
for biovitenskap ved Universitetet i Oslo. Nye og over-
raskende konstellasjoner er satt sammen. I disse verkene
er spørsmål knyttet til miljø og forskning en tydelig moti-
vasjon. Men når man vandrer rundt i rommet blir man
gradvis vår over at laboratoriets iboende estetikk har blitt
et motiv i seg selv. Et laboratorium er en veritabel glass-
verden av fylte beholdere, kolber, flasker, rør og ventiler
– hvor lys brytes, bøyes og vandrer fra en beholder til en
annen. I utstillingssalen blir laboratoriet også et sted for
estetisk utforskning.

Et møte med Cathrine Maskes kunst inviterer til refleks-
jon på mange nivåer. Verkene er rike på referanser, til
kulturhistorie, forskning eller avansert teknologi. Maskes
eget blikk er utforskende, men også undrende og
nysgjerrig. Glasset leker med øynene og lokker
med en nesten sensuell skjønnhet. Samtidig er
det noe sårbart over disse objektene hvor det
massive glasset ligger som et vern over noe flyk-
tig, forgjengelig – eller tapt. Glass kan hjelpe øyet
å se, men det kan også manipulere det samme
sanseinntrykket. Som betraktere står vi midt i et samspill
mellom sanser og intellekt, og farger kunsten med egne
minner og opplevelser. Slik kan man la seg forføre ved
synet.

Laboratoriets
iboende estetikk
har blitt et motiv
i seg selv.

Henrik Somdal
avdelingsleder,
Nøstetangen norsk glassmuseum

Cathrine Maske

Cathrine Maske (f. 1966) er utdannet fra Statens håndverks- og kunstindustriskole i Oslo, University of Sunderland og Aalto University i Helsinki. I 1997 tok hun en MA i Finland innen glass, der hun forsket på en uvanlig kombinasjon av glass og fotografi. Hun har jobbet som utøvende kunstner siden endt utdanning, både ved å skape kunst i offentlig rom, skulpturelle objekter brukt i utstillingssammenheng, og funksjonelle designprodukter. Arbeidene hennes er representert i samlingene til Nasjonalmuseet, KODE, Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Sørlandets Kunstmuseum og Indianapolis Museum of Art i USA. Hun har mottatt Norsk Forms pris til unge formgivere og Scheiblers designpris. For sitt arbeide er Cathrine Maske tildelt flere stipend, nå sist Statens 10-årig arbeidsstipend for etablerte kunstnere.

Utgitt til Cathrine Maskes utstilling *Glasslaboratoriet*
ved Nøstetangen norsk glassmuseum, Hokksund,
20. juni-29. august 2021.

Tekst: Henrik Somdal
Foto: Mette Randem og Cathrine Maske
Design: Anagram Design
Trykk: Eiker Trykkeri AS

En spesiell takk til:

Klart glass ved Vidar Koksvik, Egil Bentengen og
Cato Amundsen, Harald Seterlien, Universitetet i Oslo
ved Bente Edvardsen, Elijah Aller, Dag Dysthe,
Bjørn Olaf Johannessen, Jacob Johannessen Maske
og Sidsel Maske.

© Stiftelsen Buskerudmuseet /
Nøstetangen norsk glassmuseum, 2021

www.nostetangenmuseum.no
www.cathrinemaske.no

ISBN 978-82-303-5090-4

NØSTETANGEN
norsk glassmuseum

Utstillingen
er støttet av:

NORSK
KULTURFOND
Kulturrådet

